

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep,
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Dato: 30.05.2015

HØRINGSUTTAELSE OM EKSPERTUTVALGETS FORSLAG TIL NYE BESTEMMELSER I FAGSKOLELOVEN

Vi viser til høringsbrevet fra Kunnskapsdepartementet datert 24.03.2015. Herved kommer følgende høringsuttalelse fra Norske Fag- og Friskolers Landsforbund. Vi har valgt å klippe inn forslagene fra utredningsdokumentet og sette våre synspunkter rett under hvert forslag.

1. Private fagskoler **skal la offentlige tilskudd og egenbetaling komme studentene til gode etter formål angitt i denne lov.** Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om når offentlige tilskudd og egenbetaling kommer studentene til gode, herunder nærmere bestemmelser for overføring av overskudd mellom år og mellom studietilbud.

NFFL mener: Vi støtter dette forslaget

2. Private **fagskoler som mottar offentlig tilskudd kan ikke foreta utdeling.** Med utdeling menes uttak til eier, eiers nærstående eller selskap i samme konsern.

NFFL mener: Vi støtter dette forslaget

3. **Angående utbytte for skoler uten statsstøtte:** Forslag fra utvalgets medlemmer Andreassen (leder), Aune og Kirkebirkeland
Medlemmene mener at **institusjoner uten tilskudd** bør underlegges utdelingsregulering for å beskytte studentenes egenbetaling i tråd med hovedpremisset om at egenbetaling, på linje med offentlige tilskudd, skal komme studentene til gode.

Disse medlemmer har vurdert to modeller som mest aktuelle. Begge modellene er mer lempelig enn reguleringen for institusjoner med tilskudd:

Modell 1: Direkte utdelingsforbud, men avgrenset til den akkrediterte delen.

Dvs. at private fagskoler som **ikke** mottar offentlig tilskudd, **kan ikke** foreta utdeling som stammer fra inntektskilder for den godkjente delen av utdanningsinstitusjonen

Modell 2: Indirekte utdelingsregulering i den akkrediterte delen gjennom regulering av «rimelig » resultat med adgang til utdeling av dette. Medlemmene legger til grunn at akkreditert virksomhet kan drives i samme rettssubjekt som annen, ikke-akkreditert virksomhet. At annen virksomhet kan drives i samme rettssubjekt som den akkrediterte virksomheten, er i tråd med dagens regulering.

NFFL mener: Vi støtter **modell 1** i dette forslaget

4. Angående utbytte - **Forslag fra utvalgets medlemmer Hallbing, Dahl og Lind:**

Private fagskoler som **ikke** mottar statstilskudd kan foreta **utdeling til eier**, eiers nærstående eller i overensstemmelse med virksomhetens formål, dersom utdelingen ikke reduserer bokført egenkapital til mindre enn 20 % av bokført verdi på eiendelene i virksomheten, og utdelingen baserer seg på sist avlagte og revisorbekreftede årsregnskap. Utdeling kan videre ikke vedtas eller gjennomføres før forhold krevd rettet etter tilsyn fra NOKUT er utbedret.

NFFL mener: Vi støtter **ikke** dette forslaget

5. **Ved avvikling av private fagskoler** organisert som aksjeselskap, skal en andel av likvidasjonsutbytte tilsvarende godtgjort innbetalt egenkapital og markedsdrevet verdiutvikling av eventuell innskutt realkapital, tilfalle eierne.

Eventuell resterende del av likvidasjonsutbytte kan med departementets godkjennelse overføres til annen godkjent institusjon, eller skal dette betales til departementet. Bestemmelsen gjelder både for institusjoner som får offentlig tilskudd og for institusjoner som ikke får offentlig tilskudd.

Ved opphevelse av fagskoler organisert som stiftelse, skal eventuelle eiendeler etter dekning av stiftelsens forpliktelser og stiftelseskapitalen tilfalle departementet. Departementet kan frafalle statens krav på tilbakebetaling til fordel for en annen akkreditert institusjon.

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget, men vi tilføyer at eierne i sine vedtekter kan ha bestemmelser som sier hvordan et restoverskudd skal disponeres. Vedtektene må være kjent for og akseptert av NOKUT når skolen søker om godkjenning for statlig støtte.

6. **Krav til organisasjonsform:** Private fagskoler som har godkjente studietilbud etter denne lov må være organisert som aksjeselskap etter lov om aksjeselskaper eller som stiftelse etter lov om stiftelser.

Merknader til forslaget: Forslaget innebærer at det er forbud mot å organisere institusjonen som blant annet ansvarlig selskap, forening eller enkeltmannsforetak.

- Aksjeloven og stiftelsesloven skal følges i sin alminnelighet, men i enkelte tilfeller vil utdanningslovgivningen ha ytterligere krav enn aksje- og stiftelsesloven, og da vil utdanningslovgivningen få forrang.
- Krav om at styret skal gjøre igangsettingsvedtak med grundig analyse/ prognose om at det er grunnlag for drift studieåret gjennom.
- Her må myndighetene vedta overgangsordninger for omdanning av selskaper, f.eks. ett år fra loven trer i kraft.

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget, men vi presiserer at det må gis en overgangsordning på minst 3 år for at en eier skal kunne gjennomføre en forsvarlig prosess med eventuelt skifte av selskapsform.

7. **Styrets ansvar:** Styret selv ved private fagskoler har, med mindre det foreligger forhold som ikke med rimelighet kan forutses, ansvaret for at studentene får fullført et påbegynt studieår. Styrets vurdering skal foreligge før påbegynt studieår

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget, men vi **presiserer** at skolen må kunne etablere studiekontrakter som balanserer studentenes rettigheter mot eiers plikter på en forsvarlig måte. Her må Forbrukerombudet delta i prosessen med å tilrettelegge for at studentenes rettigheter ikke kommer foran eiers styringsrett av ressursbruken. Hver klasse bør i utgangspunktet være selvfinansierende, inkl. betaling for definert andel av faste felleskostnader.

8. **Regnskapskrav:** Private fagskoler skal føre regnskap etter regnskapsloven og denne lov. Institusjonen skal utarbeide, og på forespørsel kunne fremlegge og dokumentere, adskilte regnskaper for de godkjente deler av virksomheten og for de ikke-godkjente deler av virksomheten. Sammendrag av delregnskapene skal presenteres som segmentinformasjon i note til årsregnskapet. Regnskapene for private fagskoler skal revideres av statsautorisert eller registrert revisor.

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget.

9. **Overføringsregler og innsyn:** Institusjonen kan ikke overfor eier, eiers nærstående eller foretak i samme konsern, foreta transaksjoner eller på annen måte overføre midler på vilkår eller med beløp som avviker fra eller overstiger det som godtgjøres at ville vært fastsatt mellom uavhengige parter.

Forhold som nevnt i første ledd skal dokumenteres med avtaler der grunnlaget for prisfastsettingen framgår.

Tilsynsmyndighet og tilskuddsyter kan kreve innsyn hos eier eller nærstående parter i regnskapsmateriale vedrørende transaksjoner som nevnt i første ledd.

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget.

10. Private fagskoler skal ha:

- note som viser metode og grunnlag for å fordele felleskostnader mellom virksomhetsområdene internt i institusjonen.
- note som nevnt i regnskapsloven § 7-30b, uavhengig av størrelsen på foretaket
- Det skal av note til årsregnskapet fremgå en oppstilling som viser årets regnskapsmessige resultat, anvendelse av (tidligere)akkumulert overskudd, akkumulert resultat samt redegjørelse for planlagt anvendelse av akkumulert overskudd.

Tilsynsmyndighet og tilskuddsyter kan kreve forelagt dokumentasjon på fordeling av felleskostnader.

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget.

11. Private fagskoler som skal **fusjoneres eller fisjoneres**, plikter før fusjonen eller fisjonen trer i kraft overfor tilskuddsyter av offentlig tilskudd og NOKUT å dokumentere at håndteringen av midler fra offentlig tilskudd og egenbetaling ikke kommer i strid med kravene etter denne lov.

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget.

12. **NOKUT har tilsynsansvar** med at offentlige tilskudd og egenbetaling anvendes i medhold av denne lov. NOKUT og tilskuddsyter kan kreve nødvendig dokumentasjon som muliggjør tilsyn og kontroll i medhold av denne lov. Revisors taushetsplikt gjelder ikke overfor NOKUT.

Private fagskoler plikter å legge til rette for effektivt tilsyn og kontroll.

NOKUT kan i forskrift utarbeide nærmere bestemmelser om prosedyrer og krav i forbindelse med tilsyn.

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget. Vi **presiserer** at NOKUT bør ha en god dialog med de ulike fagskoleorganisasjonene i utvikling av og informasjon om aktuelle bestemmelser og krav i forbindelse med tilsyn.

13. **Sanksjonskrav:** Ved brudd på bestemmelsene i denne lov kan NOKUT i forbindelse med tilsyn pålegge retting, kreve tilbakebetalt offentlig tilskudd, kreve tilbakebetalt egenbetaling til departementet, foreta tilbakekalling av godkjenning eller ilegge

karantene. Tilskuddsyter kan ved brudd på vilkår om offentlig tilskudd kreve tilbakebetalt eller holde tilbake offentlig tilskudd.

NOKUT kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om sanksjoner.

Merknader til forslaget:

- Enkeltvedtak kan påklages til NOKUTs klagenemnder.
- Det at NOKUT kan fastsette nærmere sanksjoner i forskrift, innebærer ikke at de kan pålegge institusjonene nye sanksjoner ut over det som nevnes i denne bestemmelsen.

NFFL mener: Vi **støtter** dette forslaget. Vi **presiserer** at NOKUT bør ha en god dialog med de ulike fagskoleorganisasjonene i utvikling av og informasjon om aktuelle bestemmelser og krav i forbindelse med tilsyn.

For Norske Fag- og Friskolers Landsforbund

Ragnar Johansen
styreleder